

ERDEM GÜNDEM

ERDEM KOLEJİ GAZETE VE DERGİ YAZILARI SEÇKİSİ

YIL: 3 SAYI: 38

OSMAN GAZİ TÜRBESİNDE BİR YUNAN SUBAYI

Yunan ordusu Bursa'ya işgal ettiği zaman, Yüzbaşı Sofoklis, Osman Gazi türbesine gidip, sandukayı tıklatarak "Kalk da Bursa'ya kurtar" dediği kulaktan kulağa yayılmıştır...

Osmanlı Devleti'nin ilk payitahtı Bursa, 8 Temmuz 1920 tarihinde saat 3 sularında **Yunan kuvvetlerince işgal** edilmiştir. Haberi, 56. tümen kumandanı Miralay Bekir Sami ve Bursa Valisi Hacim Muhiddin Bey Ankara'ya bildirdi. Böyle ayrıca bir **sembolik kıymeti** bulunan şehrin işgali, millî vicdanlarda ciddi bir sadme (travma) meydana getirdi. Meclis kürsüsüne **matem işareti** olmak üzere siyah bir örtü çekildi.

Bursa milletvekili Baha (Pars) Bey kürsüye çıkarak, Namık Kemal'in "**Düşman vatanın bağrına dayamış hançerini/Yok mudur kurtaracak bahtı kara mâderini?**" şiiriyle hissiyatını terennüm etmiştir. Âkif'in meşhur **Bülbül** şiiri de bu vesileyle yazılmıştır.

Kulaktan kulağa...

Hâdise **millî vicdanda o denli yara açmıştır** ki, efsanelere bile mevzu olmuştur. 1956'da Resimli Tarih Mecmuası'nda Tahsin Ünal tarafından yazılan ve Münif Fehim'in çizdiği bir resimle tasvir edilen bu efsaneye göre, Bursa'ya ilk giren Yunan birliklerinin başındaki **Yüzbaşı Sofoklis Venizelos**, Osman Gazi'nin Tophane'deki türbesine gidip sandukasını tekmeleyerek "**Kalk Osman, kalk da vatanını kurtar**" Ancak evvela Bursa, **ardından Yunan işgalindeki Batı Anadolu halkı** ve askerî birlikler arasında ağızdan ağıza yayılmıştır. Hatta hadisenin kahramanının **rütbesi düşük görülmüş** olacak ki, hikâyenin başka versiyonlarında **Yunan prensi**, hatta **Yunan kralına** dönüştürülmüştür...

"Camilerin ahır olacak!"

Küçük Asya Macerası'nın mimarı **Yunan diktatörü Elefterios Venizelos**'un 25 yaşındaki oğlu Topçu Yüzbaşı Sofoklis'in Osman Gazi hazretlerinin sandukası başında çekilmiş bir resmi, o zaman **Türk ve Yunan gazetelerinde** neşredilmişti. Sadece o değil, Yunan subay ve askerleri bir **zafer hatırası** olarak türbeye gidip resim çektirerek memleketlerine yollardı. Aslında bu hatıra fotoğrafı, **her yerde işgalci askerlerin** yaptığı sıradan bir şeydir. Üstelik muzaffer askerler küstahlıkta da birincidir. Mecmuadaki yazıya göre, Sofoklis **ayağının tozuyla doğrudan türbeye gidip** etrafını dolaştıktan sonra, ayağıyla birkaç defa hızla vurarak kapıyı açmış, **çizmesinin ucuyla sandukaya vurarak ağza alınmaz küfürler** savurmuş.

Sonra karşısında biri varmış gibi **kılıcını havaya kaldırarak**, "**Kalk hey koca Türk! Karşıma geç! Seninle vuruşalım! İrkımın intikamını alıp seni tekrar gebertereyim** ki bir daha hortlamayasın. Bak! Kurduğun devleti yıktık! **Bursa'yı hakiki sahibine iade** ettik. Yakında türben mezbele, camilerin ahır olacak" demiş. Sonra bir **ayağını sandukanın üzerine koymuş**. Kılıcına dayanmış. Bir Donkişot tavrı ile resim çektirmiş. Arkasına da "**Ordularımızın Bursa'yı fethederek şehre yerleşmiş olduklarının** resmidir. **Osmanlı Devleti'ni kuran Osman**, ayaklarımın altında yatıyor" diye yazıp Atina'ya göndermiş. Osman Gazi türbesine **gidenler bilir**; sanduka, üzerine **ayakla basılmayacak kadar yüksektedir**. Sofoklis'in çektiği resim ise eldedir. Hiç de anlatıldığı gibi bir poz görülmemektedir. Bu da **anlatılanların sıhhati hakkında şüpheleri** güçlendirmektedir.

Türkiye Gazetesi/ Ekrem Buğra Ekinci-08.06.2020

Sofoklis Venizelos Osman Gazi türbesinde

İŞTE CAHİT ZARİFOĞLU'NUN MÜRŞİDİ!

Cahit Zarifoğlu'nun ebediyete uğurlanışının sene-i devriyesiydi, dün. Devamı, sayfa 2' de...

'GREEN DEAL' VE YENİLENEBİLİR ENERJİ

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'nun geçtiğimiz yılın aralık ayı içerisinde yayımladığı ve dünya ekonomisinin ve küresel ticaretin yönünü, hatta kimi uzmanlara göre kaderini dahi etkileyebileceği düşünülen '**Avrupa Yeşil Düzeni**' Planı (**Green Deal**), Devamı, sayfa 3' te...

ÇEVRE VE İNSAN İÇİN ÇIKIŞ YOLU
İnsanlığın bugün en önemli sorunu çevredir. İnsanın oluşturduğu çevre krizi, ancak insanın çevreyle olan ilişkisini değiştirmesiyle çözülebilir. Devamı, sayfa 4' te...

AHMET HİKMET MÜFTÜOĞLU...
Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Yazar ve diplomat.
1870 yılında İstanbul'da doğdu.
Devamı, sayfa 5' te...

ATEİZMDEN İNANCA: DR. FRANCİS COLLİNS'İN YOLCULUĞU

Adı Dr. Francis Collins. **İnsan Genomu Projesinin** müdürü.
Devamı, sayfa 6' da...

TARIM SAYIMI ARTIK MUTLAKA YAPILMALI

Ekonomide, "Ölçemezsen yönetemezsin" diye çok bilinen bir kural var. Devamı, sayfa 7' de...

MUTLULUK ELLE TUTULABİLİR Mİ?

Vaktiyle yayımlanan bir ankette, mutlulukla zenginlik arasında ters orantılı bir ilişki kuruluyordu.
Devamı, sayfa 8' de...

İŞTE CAHİT ZARİFOĞLU'NUN MÜRŞİDİ!

Cahit Zarifoğlu'nun ebediyete uğurlanışının sene-i devriyesiydi, dün. Çok yönleri konuşuldu, adına sempozyumlar düzenlendi. Ama bir yanının gerçekliği eksik kaldı, kanaatimce. O da merhum Zarifoğlu'nun tasavvufî yönü...

Şair ve yazar Cahit Zarifoğlu'nun farklı bir yanından bahsetmek istiyorum; Kayınpederi Nakşi şeyhi olan Cahit Zarifoğlu'nun kendisi de 1977 yılının sonbaharında, bir Halîdî şeyhi olan Abdürrahim Reyhan Efendi'ye intisap etti.

Akademisyen Büşra Sürgit'in 2014 yılında kaleme aldığı, "Cahit Zarifoğlu'nun Şiirlerinde Tasavvufun Görünüm Biçimleri" konulu, oldukça kapsamlı makalesinde çarpıcı bilgiler ve analizler yer almakta;

* "Cahit Zarifoğlu, mürşidi olan Abdürrahim Reyhan Efendi'ye aşk, hürmet ve hayranlık duygularıyla bağlıdır. Ondan aldığı dersler sayesinde manevi zorlukları aştığını ve bazı derecelere eriştiğini düşünmektedir. Şairin hususi mektupları bu hususta aydınlatıcı nitelik taşır. Zarifoğlu, 06.09.1980 tarihinde Ankara'dan bir dostuna yazdığı mektubunda, mürşidiyle beraber olduğunda nefsinin ıslah etme konusunda oldukça başarılı olduğunu dile getirir. Abdürrahim Reyhan Efendi'nin Ankara'da bulunduğu süre içinde her akşam onun kaldığı dergâha gitmiş, hatme denilen zikir ve dualarına katılmıştır. Mürşidinin her adımını izlemiş, hâl ve hareketlerini örnek almıştır. Bu mekândan manevi bir zevk alarak ayrılmıştır. Ayrıca günahlardan kaçınma konusunda "olağanüstü bir kabiliyet kazanmıştır".

* "Efendimizi sabırsızlıkla bekliyoruz. Emin olun teşrif ettiklerinde elini öpmeye yüzüm yok. Bir haftayı aşkın bir süre buradaydı ve ben bir gün hariç hep akşamüzerleri hatmeye katılmak üzere dergâha gittim. Şu anda gittikçe artan bir pişmanlık ve suçluluk duygusu içindeyim. Efendisine ihanet edip evinden kaçmış bir köle gibi suçluyum. O bir haftanın ve teveccühün tadı damağımda kaldı. O bir hafta içinde bütün azalarımı günahlardan sakınmak konusunda olağanüstü bir kabiliyet kazanmıştım. Seviniyordum ve hep böyle devam edecek sanıyordum. Efendim gittikten sonra yavaş yavaş

azaldı ve yeniden o eski kepezelikler üzerime çullandı."

"TÖVBE SANCAĞININ" AÇILDIĞI DUYGU YÜKLÜ DAKİKALAR

* "Zarifoğlu, mürşidine duyduğu hayranlığı ve onun, kendisi üzerindeki tesirini Menziller'de yer alan "Kayıt" şiirinde çarpıcı bir şekilde ortaya koyar. O, dünyanın ve insanın çıkmazlarını, mürşidinin merhametli nazarları sayesinde anlamıştır. Şairin kurumuş dünyası bu sayede beslenip canlanmıştır."

* "Sanatçı, bu şiirler(in)de de klasik bir anlatıma geçmiş, içeriğe uygun kalıp kullanmak istemiş ve beyit formunu kullanmıştır. İsyân ve öfke nöbetleri ile kibrini geride bırakan şair, maddeden arınıp manaya ulaşmıştır. Kesret âleminin aldatıcı görüntülerinden yüz çevirmiştir."

* "Şiir metninde Nakşibendi tarikatında toplu olarak icra edilen bir zikir ve dua biçimi olan "hatme"den söz edilmektedir. Genellikle Pazartesi ve Cuma geceleri gerçekleştirilen bu ritüele tövbe ve istiğfar ile başlanır. Besmele, salavat, Fatiha, İnşirah ve İhlas sureleri okunur. Sonra eller kaldırılıp dua edilir. Metinde, dergâhta bir araya gelen sufilerin, şeyhin etrafında bir halka oluşturacak şekilde diz dize oturdukları ifade edilir. Avuçlar bir açılıp bir kapanırken kalp ön plana çıkmış, akıl sınır dışı edilmiştir. Herkes derin bir vecd içinde ilahî lütuflara ermeyi umut etmektedir. "Tövbe sancağının" açıldığı bu duygu yüklü dakikalarda, gözden Allah aşkıyla düşecek bir damla gözyaşı, "bir iri yakut" kadar değerlidir."

Milli Gazete/ Adnan Öksüz-08.06.2020

'GREEN DEAL' VE YENİLENEBİLİR ENERJİ

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu'nun geçtiğimiz yılın aralık ayı içerisinde yayımladığı ve dünya ekonomisinin ve küresel ticaretin yönünü, hatta kimi uzmanlara göre kaderini dahi etkileyebileceği düşünülen 'Avrupa Yeşil Düzeni' Planı (Green Deal), AB'nin 2050 yılına kadar karbon nötr olması için kapsamlı bir yol haritası ortaya koymakta. Avrupa 'Yeşil Düzen' Planı, AB'nin dış ticaret ve uluslararası yatırım ve finansman politikalarında, ilişki içerisindeki ülkelerin Paris Anlaşması'nı onaylamaması halinde, yeni serbest ticaret anlaşması yapılmaması; ticari ilişki içerisinde olunan ülkelere karbon sınır düzenleme mekanizması uygulanmasını; ülkelere karbon ayak izi desteği için finansman sağlamayı ve AB ile ticarete yeni standartları ve eko-etiketlemeyi gerektiriyor.

Türkiye'nin ihracatının yüzde 50'sinin AB'ye olduğunu dikkate aldığımızda ve 2021 yılı sonuna kadar geçiş şart koşulduğundan, Türkiye olarak ıskalayabileceğimiz bir konu değil. Bu nedenle, yıl başından bu yana, gerek Ticaret Bakanlığımız, gerekse de Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak konu yakından takip ediliyor. Hatta, TİM yıl başında 'İhracatta Sürdürülebilirlik' başlıklı bir rapor da yayınladı. AB iki şık üzerinde çalışıyor; ya AB'ye ihracat yapan ülkelerin ürünlerine, ülkenin karbon ayak izine göre karbon sınır vergisi uygulayacak; ki Çin ve Hindistan için sonuçları ağır olacak; ya da AB'nin ithalatçı firması emisyon permisi satın alacak. Her halükarda, Türkiye'nin karbon ayak izinin düşük olması ve Türk ihraç ürünlerinin üzerindeki 'green' etiketi elimizi olağanüstü güçlendirecek.

Bu da, Türkiye'nin imalat sanayinin, tüm ihraç edilebilir mal ve hizmetlerin üretiminde 'yenilenebilir enerji'ye, hidro, güneş, jeotermal ve rüzgar enerjisi imkanları üzerinden elektrik üretiminin ve kapsamlı bir 'atık yönetimi'nin Türkiye'yi AB ile ticarete önemli rakipleri karşısında bir kaç kez öne çıkaracağına işaret ediyor. Bu nedenle, Türkiye'nin yenilenebilir enerji tesisleri ve teknolojilerine yönelik yatırımlara 'aralıksız' devam etmesini gerektirmekte. Anadolu Ajansı'nın taze haberi, kurulu enerji gücümüzde yenilenebilir enerjinin payının yüzde 45,2'ye yükseldiğine işaret ediyor. Çin 759 gigawat, ABD ise 265 gigawat ile yenilenebilir enerji kapasitesinde ilk ikiyi oluştururken, Türkiye dünyada 13. sırada,

basamakları tırmanmayı sürdürüyor. 'YEKDEM' ödeme garantisi sayesinde elde edilen bu başarının, Avrupa ve G20 ülkelerinin öncelikli ülkelerinde halen devam eden destek metodu olarak Türkiye'de devam ettirilmesi kritik önemde. 'YEKDEM' sayesinde 'doğa dostu' ve 'Türkiye'nin karbon ayak izi'ne katkı sağlayan bu projeler, kwsaat fiyatı da 7,8 sentten 4 sente düşürdü. Türkiye'nin AB'ye ticaretini ve küresel ticaretteki konumunu 'sürdürülebilir' kılmak adına, 'YEKDEM'i de, yenilenebilir enerji yatırımlarını da sürdürmeliyiz.

Sabah Gazetesi/ Kerem Alkin-08.06.2020

BEYOĞLU'NA YENİ MÜZE GELİYOR

Türkiye'nin en büyük ve en önemli resim koleksiyonuna sahip kurumlarından biri İş Bankası. Koleksiyonunda 800'ü aşkın sanatçının 2 binden fazla eseri bulunuyor.

Bütün bu eserleri içinde barındıracak bir müzenin inşaatına başlıyor şimdi İş Bankası. Daha doğrusu mülkiyeti kendisinde bulunan ve daha önce çeşitli amaçlarla kullanılan Bodvi Apartmanı müzeye dönüştürülüyor. Beyoğlu'nun önemli binalarından biri Bodvi Apartmanı. 1900'lerin ilk yıllarında Baudouy ailesi yaptırmış. Zemin ve asma katları ticarethaneyken, Odakule tarafından ayrı bir girişle ulaşılan üst katlar ise konut olarak kullanılmış. Mimarı ise bilinmiyor. 1950'lerde İş Bankası tarafından satın alınmış.

Müze projesini Teğet Mimarlık üstlenmiş. 2-2.5 yıl sürecek restorasyon inşaatı sonrasında hayata geçirilecek olan resim müzesi, müze katlarının yanı sıra çok amaçlı galerileri, atölyeleri, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları kitabevi, kafe ve restoranıyla Beyoğlu sanat aksının önemli duraklarından biri olacak.

Ve en önemlisi, bu geniş koleksiyonu nihayet görme fırsatı bulacağız.

KOLEKSİYONDA KİMLER VAR?

Tanzimat öncesi ressam (Şeker Ahmet Paşa, Şehzade Abdülmecit, Osman Hamdi) Sanayi-i Nefise'nin ilk mezunları (Mehmet Agah Özbulan, Tekeçizade Sait, Şevket Dağ) Meşrutiyet'in asker ressam kuşağı (Mehmet Ali Laga, Sami Yetik, Sami Boyar, Bahriyeli İsmail Hakkı) Çallı kuşağı (İbrahim Çallı, Nazmi Ziya, Hikmet Onat, Avni Lifij, Namık İsmail, Feyhaman Duran) İlk kadın ressam (Nazlı Ecevit, Bedia Güleriyüz, Afife Ecevit, Belkıs Mustafa, Güzin Duran)

Hürriyet Gazetesi/ İhsan Yılmaz-10.06.20

ÇEVRE VE İNSAN İÇİN ÇIKIŞ YOLU

İnsanlığın bugün en önemli sorunu çevredir. İnsanın oluşturduğu çevre krizi, ancak insanın çevreyle olan ilişkisini değiştirmesiyle çözülebilir. İnsan ve çevre arasındaki ilişki değişmeden, hayatımızda gerçek anlamda normalleşmenin yaşanacağını beklemek büyük bir yanılgıdır. Dışarı çıkmak, kafelerde oturmak, restoranlarda karnını doyurmak, uçakla seyahat etmek, tatile gitmek yeni normal değildir. Yeni normal, insanın çevreyle olan ilişkisini değiştirmesidir. İnsanın çevreyle ilişkisini değiştirmesi, aslında insanın insanla olan ilişkisinin normalleşmesi anlamına gelmektedir.

İnsan ve çevre ilişkisinde asli nokta, hayatın her şeyiyle çevreye bağlı olduğunun kavranmasıdır. Yaşadığımız her şey, içinde yaşadığımız ekolojik sistemi etkilemekte ve ekosistemden etkilenmektedir. Yediklerimizle, içtiklerimizle, tükettiklerimizle ve ürettiklerimizle çevreye zarar verdiğimizde, ekolojik sistem bize karşılık vermektedir. Tabiatı yapmış olduğumuz her tahribat, yıkım ve hasar, yediğimiz yemeği, içtiğimiz suyu, nefes aldığımız havayı zehirlemektedir. Aslında insanın tabiatı tahrip etmesi, insanın kendisine, sağlığına ve hayatına zarar vermesi demektir. Her yıl dünyada bir milyondan fazla insanın hava kirliliğinden dolayı hayatını kaybettiği tahmin edilmektedir. Yaşlılar ve çocuklar, hava kirliliğinden ve çevrede olan tehlikeli patojenlere karşı dirençlerini kaybetmektedirler. Doğanın kirletilmesi ve yok edilmesi, insan sağlığı ve hayatı için en önemli tehlike haline gelmiştir.

Yeryüzünde milyonlarca canlı türü yaşamaktadır. Yeryüzüne hakim olmak isteyen ve onu kontrolü altına almak isteyen tek tür, insanoğludur. İnsan, hareketleriyle, yaşam tarzlarıyla, teknolojileriyle, savaşlarıyla, kaynak bulmak çabalarıyla yeryüzünün altını ve üstünü tümüyle değiştirmiştir. Bugün yeryüzünde insanın elinin değmediği bir yer kalmadığı gibi, insanoğlu bugün uzayı kolonileştirmenin adımlarını atmaktadır. İnsan, çevreyi radikal bir şekilde değiştirmektedir. Tabiatı hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Tabiatı hiç bir şeyin eskisi gibi olmaması, aslında insanın hayatına eskisi gibi devam edemeyeceği anlamına gelmektedir. Dünya nüfusunun 8 milyarı aştığı bir durumda gelecek nesiller için en önemli sorun, yaşamlarına uygun bir çevreye sahip

olup olmayacaklarıdır. Mevcut durum, küresel ölçekte acil bir çevre sorunuyla karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Çevre sorununun insanlığın ve yeryüzünün en önemli sorunu olduğu bilinciyle devletler ve toplumlar harekete geçmediği sürece, hayatımızda gerçek anlamda olumlu ilerlemeler ve değişimler olmayacaktır.

İklim değişikliği kavramını günlük hayatımızda çok sık kullanıyoruz. İklimlerin değiştiğini söylemekten kastımız hava durumunun değişmesi değildir. İklim değişikliğinden kasıt yeryüzünün yaşamsal sistemlerinin değişmesi demektir. Yeryüzünün yaşamsal sistemleri atmosferin, biosferin, hidrosferin ve krisferin değişmesi demektir. Başka bir ifade ile yeryüzünde nefes aldığımız hava, yeryüzündeki bitkiler ve hayvanlar, yeryüzündeki sular, yeryüzündeki buz ve buzul tabakaları değişmiştir. Havayı, bitkilerin ve hayvanların hayatını, suları ve buzulları değiştiren şey, insanın dengesiz ve çılgın bir şekilde yeryüzünün hayat damarlarını tahrip etmesidir. Daha çok yemeğe, içmeye, toprağa ve enerjiye sahip olmak açgözlülüğüyle yeryüzünün altının ve üstünün sömürülmesi sonucunda dünya, insan için yaşanılmaz bir yer haline gelmiştir.

Çevreyi korumanın ve yeryüzünde yaşamının yolu, davranışlarımızı ve hayat tarzlarımızı radikal bir şekilde değiştirmekten geçmektedir. Daha az tüketmeye ve daha az hızlı yaşamaya dayanan yeni bir hayat tarzı oluşturmalıyız. Sınırsız tüketim ve hızlı yaşama, yeryüzünü tahrip ettiği gibi, insanlık türünün varlığını ve geleceğini de yok olma tehlikesiyle karşı karşıya getirmektedir. Doğayı ve çevreyi daha fazla saklama ve korumaya dayalı yeni bir hayat stili geliştirmeliyiz. Hükümetler ve devletler, dünyanın bir yerinde bir yeraltı veya yerüstü kaynağı keşfedildiğinde hemen ondan daha fazla pay almak için savaş dahil her türlü riskli politikayı uygulayabilmektedirler. Dünya devletleri, çevreyi koruma konusunda politikalarında hiçbir ciddi değişiklik yapma gereği duymamaktadırlar. Çevre konusunda kendimizi değiştirmedığımız sürece insanlık için tünelin ucunda ışık görülmeyecektir.

Milat Gazetesi/ Prof. Dr. Bilal Sambur-12.06.20

AHMET HİKMET MÜFTÜOĞLU...

Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Yazar ve diplomat.
1870 yılında İstanbul'da doğdu. Babası Müftüoğlu Sezai Beydir.

Dedesı Yunanlılar tarafından şehid edilen Mora Müftüsü Abdülhalim Efendidir.

Dedesinin müftü olması sebebiyle "Müftüoğlu" adını almıştır. ...

Ahmed Hikmet, sık sık hastalanması sebebiyle okula muntazaman devam edememesine rağmen, Dökmecilerdeki Taş Mektebi ile Mahmudiye Vakıf ve Soğukçeşme Askeri Rüşdiyesini bitirerek Galatasaray Mekteb-i Sultanisine girdi. Dördüncü sınıftayken ilk eserinin basılışı edebiyata ilgisini artırdı.

1888'de Galatasaray'ı bitirdi ve Hariciye Nezareti Umur-ı Şehbenderi Kalemine memur tayin edildi ve vazifesi dışında Fransızcadan roman tercümelemleri yaptı.

Marsilya, Pire ve 1890 yılında da Kafkasya'ya gönderildi. Sefaretlerde çalışan yazar, 1896'da İstanbul'a dönerek Umur-ı Şehbenderi Kalem Ser-halifeliliğine getirildi.

Meşrutiyete kadar Hariciye Nezareti merkezinde çalıştı.

Bir yıla yakın Nafia Nezaretinde, Ticaret Müdiriyet-i Umumiyesinde vazife aldı.

Tekrar Hariciye Nezaretine dönerek 1912'de Peşte Başşehbenderi oldu.

Bu tarihe kadar geçen zaman içinde Ahmed Hikmet, 1908 yılında Türk Derneğinin ve 1911 yılında da Türk Yurdu'nun kurucu üyesi olarak hizmet verdi.

1918'de İstanbul'a dönen yazar, 1924 yılında Halife Abdülmecid Efendinin Ser-karinliğine, iki yıl sonra da Hariciye Vekaleti Müsteşarlığına getirildi.

Anadolu-Bağdat Demiryolları İdare Meclisi Azalığı ve Elektrik Şirketi İdare Meclisi Azalığı görevlerini de üstlendi.

Ahmed Hikmet 19 Mayıs 1927 günü karaciğer kanserinden öldü.

Ahmed Hikmet'in edebiyat merakı daha lise yıllarında başlamıştı.

Bu alandaki merakının, aileden gelen bir haslet olduğunu ifade eder.

İlk olarak Asır Kütüphanesi neşriyatı arasında çıkan Leyla Yahut Bir Mecnunun İntikamı yayımlandı.

Daha sonra Fransızcadan Tuvalet ve Letafet ve Bir Riyazinin Muaşakası adlarında iki eser tercüme ettiyse de,

doğu ile batı kültürünün çok farklı olduğunu görererek bir daha eser tercüme etmedi.

Servet-i Fünun devrinde, İkdam ve Servet-i Fünun dergilerinde yazdığı hikaye ve nesirlerini 1901 yılında Haristan ve Gülistan adlı eserlerde topladı.

Bu iki eserinde Ahmed Hikmet Müftüoğlu, daha iyi tesir yapmak, gönülleri heyecanlandırmak için mübalağalı bir üslub kullandığını, ağır ve anlaşılması güç Servet-i Fünun dilini işlediğini ve hayal mahsulü konular anlattığını bizzat kendisi söyler. Kendisinin de ifade ettiği sebeplerden dolayı bu iki eseri fazla itibar kazanamamıştır.

İkinci Meşrutiyetten sonra, zamanın modasına uyarak o da Turancılık edebiyatı akımına uymuştur.

Bu akıma bağlı olarak yazdığı yazıların büyük kısmını Çağlayanlar adlı eserinde toplamıştır.

Bu eserinde yazar arı Türkçeciliğe yönelmiş, fakat bu defa da kelime uydurma ve Servet-i Fünundan kalma hayalcilikten kendini kurtaramamıştır.

Gönül Hanım adlı romanı Tasvir-i Efkar Gazetesinde tefrika edilmiş ve 1970'de kitap olarak bastırılmıştır.

Ahmed Hikmet, yazılarında daha ziyade kelime bulmaya ve üsluba dikkat ettiği için, konulara dikkat etmemiş ve bu yüzden zamanındakilerin ayarında bir edebiyatçı olamamıştır.

Ortadoğu Gazetesi/ İhsan Muslu-08.06.2020

ATEİZMDEN İNANCA: DR. FRANCİS COLLİNS'İN YOLCULUĞU

Adı **Dr. Francis Collins**. İnsan Genomu Projesinin müdürü. Bir bilim adamı. Son yirmi yılını DNA araştırmaları ile geçirmiş. Francis Collins, 2003 yılında tamamlanan ünlü İnsan Genomu Projesi'ni yürüten ABD Ulusal İnsan Genomu Araştırma Enstitüsü'nün başkanı ve 2006 Temmuz ayında "**Tanrı'nın Dili**" (The Language of God)(*) isimli kitabı yayınlayan bilim adamı. Collins bu kitabına genetik çalışan bir bilim adamı olarak nasıl Allah'a inanmaya başladığını anlatmakla başlıyor:

"Dinin yaşanmadığı bir evde büyüdüm. İnanç, çocukluğumun önemli bir parçası değildi. Tanrı kavramını çok az biliyordum. Ebeveynim san'at, tiyatro ve müzikle ilgileniyordu. Bana dinin saçmalık olduğunu öğretmediler; ama önemli olduğunu da söylemediler. Üniversiteyi bitirdiğimde agnostik haline geldim; sonunda da ateiste dönüştüm. Bana göre; önemli olan tek şey; kâinatın nasıl çalıştığını anlamaya yönelik bir bilimsel yaklaşımdı. Onun dışındaki her şey hurafe idi."

Collins birden ömrünü içinde geçirdiği bilimin birçok yönden Allah'ın varlığına işaret ettiğini fark etti.

"Big Bang! Kâinatın hiçlikten başladığı gerçeği. Bu inanılmaz tekillikten, kâinat var olmuştu ve o zamandan bu yana da genişliyordu. Bunun bir açıklaması olmalıydı. Tabiatın kendisini yaratmadığını gözlemlediğimize göre, nereden gelmişti tabiat? Eğer Yaratıcının tabiatın parçası olmadığı sonucuna varmazsanız, problemi çözemezsiniz. Eğer yaratıcının zamanın dışında olduğunu anlamazsanız, problemi çözemezsiniz".

Bu araştırmalar onu hem mükemmel bir matematikçi, hem mükemmel bir fizikçi olması gereken bir Yaratıcıya götürdü. Artık gördüğü her şey nefes kesici geliyordu. Sonra İnsan Genomu Projesinin yöneticisi oldu. 3,1 milyon insan genomu harfini okuyan bilim adamları heyetini yönetti. Artık "*tüm canlıların bilgi molekülü olan DNA'nın Allah'ın dili, bedenlerimiz ve tabiatın geri kalan kısmının mükemmelliği ve karmaşıklığının Allah'ın planının bir yansıması olduğunu*" görebiliyordu.

"Ancak akıl tek başına Allah'ın varlığını kanıtlayamaz. İman muhakeme etmek artı vahiydir. Ve vahiy kısmı yalnızca akıl ile değil, aynı zamanda gönülle düşünmeyi gerektirir."

Bilim ve imanın birbirini tamamlayan hakikatleri arasındaki muhteşem uyumu o zaman fark etti. Meselâ insanın kâinata biraz erken gelse yerçekiminin fazlalığı yüzünden bir milyar parçaya bölüneceğini gördü. Birçok unsurun aynı anda ve belli şekilde harekete geçmesiyle bu mükemmel denge kurulabilirdi.

Ancak Collins Hristiyanlık konusunda tereddütlüydü. Ünlü filozof Voltaire'in "*Kilise bu kadar tiksindirici davranış içindeyken ateistlerin varlığı şaşılacak bir şey midir?*" sözünü tekrarlıyordu. Özellikle de Kilise'nin Ortaçağda Müslümanlar üzerine düzenlediği, kin ve şiddet dolu haçlı seferleri düzenlemesini kabul edemiyordu. Ve ekliyordu: "**Hz. Muhammed bugün iddia edilen aksine kendine zulmedenlere karşı bile şiddet kullanmamıştı.**"

Mucize konusundan bahsederken yine Peygamberimizden örnek veriyordu: "*İslam'ın Kutsal Kitabı Kur'an, Mekke yakınlarında bir mağarada vahiy edilmeye başlanmıştır. Buyruklar meleğ Cebrail tarafından Muhammed Peygamber'e doğaüstü yollarla iletilmiştir.*" dedikten sonra Miraç hadisesini anarak, '*açıkça mucizevi bir olaydır*' diye tarif etmiştir.

Şimdi Collins Allah'ın varlığına iman ettiğini her fırsatta dile getiriyor.

(*) Tanrı'nın Dili. Francis S. Collins. Yeni Yaşam Yayınları, 2009.

Milât Gazetesi/Prof. Dr. Sefa Saygılı-12.06.20

TARIM SAYIMI ARTIK MUTLAKA YAPILMALI

Ekonomide, "Ölçemezsen yönetemezsin" diye çok bilinen bir kural var. İş hayatında da çok kullanılır. Bir anlamda envanter yönetimi veya varlık yönetimini de ifade eder. Yani elde ne var, ne yok, bunu çok iyi bilmek gerekiyor. Bunun açık bir örneği söz gelimi nüfus sayımıdır. Dünyanın ya da Türkiye'nin nüfusu nedir, nüfus yapısı içinde çok sayıda alt bölümler bulunuyor, bunlar ne durumdadır gibi sorularla ülkelerin demografik yapısı tüm ayrıntılarıyla ortaya konulur. İşte 'Tarım sayımı' da aynı sistematik için ele alınması gereken bir husus.

BÜYÜK RESİM ÖNEMLİ - Türkiye'de en son tarım sayımı 2001 yılında yapıldı. Aradan 20 yıl gibi gerçekten uzun bir zaman geçti. Yani artık mutlak surette böyle bir çalışmaya ihtiyacımız var. Çünkü 20 yılda çok şey değişti. Elbette çok eksikler ve yanlışlar da oldu ama ben genel olarak yapılan işlerin daha olumlu olduğunu düşünenlerdenim. Başka bir ifadeyle tarım (bitkisel üretim + hayvancılık), gıda ve ormancılık sektörlerinde önemli projeler gerçekleşti. Mesela 18 milyar dolarlık tarım ve gıda ihracatının bu ülkenin mevcut potansiyelinin çok altında kaldığını savunurum ama aynı zamanda Türkiye'nin 193 ülkeye 1827 çeşit tarım ve gıda maddesi satıyor olmasını da övünçle karşılarım. Yani sıra gerek bitkisel gerekse hayvansal üretimde de artışlar devam ediyor. Ancak resmin bütününe masaya yatırmanın çoktan zamanı geldi.

ÇİFTÇİ SAYISI - Çok somut bir örnek vereyim. Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) rakamları ile devletin resmi kayıtları (ÇKS; Çiftçi Kayıt Sistemi) birbirini tutmuyor. Bırakın tutmayı, arada ciddi farklar bulunuyor. Tabii burada çok değişik unsurlar görüyoruz. Miras yüzünden yaşanan sorunlar, iş terkleri, arazi ihtilafları benzeri sorunlar sebebiyle bir türlü çiftçi sayısını bilemiyoruz. Oysa gerçek çiftçi sayısının belirlenmesi Türk tarımının geleceği açısından bize ışık tutacak. Yine ayrıca kadın çiftçi sayısını da biliyor olmamız lazım. Bu da önemli. Söz gelimi, ABD'de yapılan son tarım sayımında kadın çiftçi sayısında artış olduğu ortaya çıktı. Bununla birlikte Tarım ve Orman Bakanlığınca yürütülen envanter faaliyetleri de yok değil. Tam aksine Bakanlığın

elinde, yıllar içinde elde edilmiş geniş ölçekli istatistiki rakam ve veriler mevcut.

BİR AN ÖNCE YAPILMALI - Doğru oturalım, doğru konuşalım. Türkiye'de ne ekilip biçiliyor, kaç tane makine var, hiçbirinin verisi yok şeklindeki sözler gerçekçi değil. Bunların hepsi biliniyor, ancak yukarıda vurguladığım gibi resmin bütünü ifadesi önem taşıyor. Fazla ayrıntıya girmeden söyleyeyim, Tarım sayımı mutlaka yapılmalı. Türk tarımına ilişkin tüm veriler en güncel ve somut bilgiler şeklinde ortaya konulmalı. Büyük resim, tüm yapısal ve konjonktürel sorunlara rağmen, Türk tarım, gıda

ve ormancılık sektörünün, potansiyelin çok altında olsa bile, gücünü ve performansını bize anlatacak.

Yeni Asır/İsmail Uğural_11.06.20

NEDEN ÇÖPLERİ AYRIŞTIRMALIYIZ?

İçinden geçtiğimiz zor günlerde öyle düşünüyorum ki hepimiz doğanın değerini birazda olsa anladık ve biz insanlar dışarı çıkmayı bıraktığımızda nasıl temizlendiğini hepimiz görmüş olduk. Bu gün tamda yeri gelmişken size daha önce yapılmış olan çok önemli bir araştırmadan bahsetmek istiyorum. Eğer biraz olsun atık yönetimine ilginiz yoksa muhtemelen biraz sonra bahsedeceklerimi daha önce hiç duymadınız.

Şöyle ki yapılan bir araştırma sonucu insanların 12 ay içerisinde tükettiği doğal kaynakları, doğa yeniden yerine koymak için 15 aya ihtiyaç duyuyormuş. Fakat bu durum 1961 yılında böyle. Durumu biraz daha basit bir dille atlatmak gerekirse; 1961 yılında insanlar her yıl doğanın biyolojik üretkenliğinin %70'ini kullanmış. Ve kötü haber 2000'lere gelindiğinde bu durum %125'lere kadar çıkıyor. Daha kötü bir haber bu düzen böyle bilinçsizce gitmeye devam ederse bir şeylerin yok olmaması, son bulmaması imkansız.

İmkansız.

Hiç kimseden dünyayı kurtaran adam olması bekleyemeyiz öyle ki bu durumun düzelmesi için çok büyük çalışmalar, çok büyük bilinçlenmeler gerekli. Fakat bir bireyin, beş bireyin, on bireyin, her bireyin bilinçlenmesi kabul edelim çok büyük bir çalışma olur. Herkesin evinde yapacağı küçücük bir rutin değişikliği kocaman bir kurtarma çalışmasının parçası olabilir. Ve size bir şey söyleyeyim mi? Bu hiç birimizin hobi olarak ya da yapmak için yapacağımız bir şey değil. **Aslında yapmakla borçlu olduğumuz bir şey. Aslında yapmak zorunda olduğumuz bir şey!**

Geçen günlerde bir video izledim. Korona virüsten kurtulup taburcu olan yaşlı bir amca şöyle diyordu: "Günlerce hastanede tedavi gördüm ve sonunda iyileştim. Çıkarken orada kaldığım süre boyunca kullandığım oksijen makinesi için epey yüklü bir para öderken fark ettim ki bize bedava sunulan o muazzam oksijen için, nefes için hiç bir zaman küçücük bir teşekkür bile etmemişim."

Tokat gibi bir cümle değil mi?

Peki bizler meyvesini yediğimiz, gölgesinde oturduğumuz ağaçların daha az kesilmesi için bu güne kadar ne yaptık?

İyilik yapmanın, yararlı olmanın ve en hayati şeylerin bedava olduğunu fark edebileceğimiz, elimizi taşın altına koyabileceğimiz ve doğa anaya olan borcumuzu ödeyebileceğimiz güzel günlere...

Milliyet Gazetesi/Tuğçe Çalışkanerler Ercan-11.06.20

MUTLULUK ELLE TUTULABİLİR Mİ?

Vaktiyle yayınlanan bir ankette, mutlulukla zenginlik arasında ters orantılı bir ilişki kuruluyordu.

Buna göre göre bazı zengin ülkeler mutluluk sıralamasında alt katlarda yer alırken, bazı yoksul ülkeler üst sıralara sıçramış görünüyordu. Listenin en tepesinde Venezüella, ikinci sırada Nijerya yer alırken (ikisi de yoksul sayılan ülke), ABD’de yaşayanlar daha az mutlu görünüyordu.

Gerçekten mutlulukla zenginlik arasında ters orantı var mı? İnsanlar zenginleştikçe mutlulukları azalıyor mu?

Mutluluğun ne olduğuna dair bir belirlemede bulunmadan bu tür ilişkiler kurmak doğru sonuç vermez. Zenginlerin zorunlu ihtiyaçlarını giderme gibisinden bir derdi yoktur: zengin demek, bir bakıma, zorunlu ihtiyacını karşılamış olan demektir. Oysa yoksul için, sırf karnını doyurmuş olmak bile mutluluk sebebi sayılabilir. Zengin biri için ev sahibi, otomobil sahibi olmak onun ulaşılabilirlik alanı içinde bulunur. Oysa yoksul için otomobil sahibi olmak, onu mutlu kılabilir.

Kaldı ki, şimdi kullandığımız kıstaslar “modern zamanların” bize dayattıkları arasında yer alıyor. Zenginliğin ölçütü olarak belli bir gelir düzeyi (milli gelirden fert başına düşen meblağ) esas alınmıyor. Böyle bir ölçüt nesnel gibi görünmekle birlikte, son tahlilde, nesnel denilen bu ölçüt de, mevcut verilere nispet edilerek elde edilmiş olduğundan, onun nesnelliği de kuşku götürür. Öyleyse en sonunda, mutluluk diye belirlenen olgu, kişinin kendini mutlu saymasıyla kaimdir diyebiliriz: kişinin kendini mutlu saymasını mutluluk için yeterli görebiliriz.

Böylece maddi ve manevî yönden kısıtlı bulunanların, daha az şeyle mutlu olabileceği; oysa maddi (mal mülkçe) ve manevî (entelektüel) yönden varsıl olanların mutlu olabilmek için daha fazla şeye ihtiyaç duyacağı fark edilebilir. Fakat burada bile, dikkat edilirse, ölçütümüz maddi bir esasa dayandırılıyor.

Oysa dünya görüşünün de, insanların mutluluğunda pay sahibi olabileceğini farz

etmemiz mümkündür. Örneğin İslâm’da kanaat diye adlandırılan ve genelde insanın elinde bulundurduğu ile yetinmesini öngören telâkki tarzı, başka her türlü zenginlikle ölçülemeyecek oranda bir zenginlik duygusu bahşeder.

Olaya böyle batığımızda, mutluluğun “sahiplenme” olgusuna dayandırılarak açıklanması yalnızca yetersiz kalmıyor, aynı zamanda sahte mutluluklarla avunmaya bile götürüyor. Sahiplenme olayının nihayetine erişilemeyeceğinden, sahiplenmenin her aşaması sahte avuntularla oyalanmaya bile sevk edebilir. Bu noktada, kişi kendini mutlu sayıyorsa mutludur demenin imkânı da ortadan kalkar. Çünkü burada, mutluluk maddi esasa istinat ettirildiğinden, o isnadın oturtulacağı zeminin mevcudiyeti ortadan kalkmış oluyor. Kişi çünkü bir sonraki aşamaya nispetle daima daha az zengin durumda bulunur.

Böylece, sanıyorum zenginliğin (ki bu bağlamda zenginlik manevî sferde yer alıyor) ve ona bağlı olarak da mutluluğun, kanaate dayandırılabilmesi sonucuna ulaşmak mümkün görünmüyor.

YeniŞafak/ Rasim Özdenören-11.06.20